

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Didaktikai Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai licenciátus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A római katolikus egyház története Romániában a 20. században						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Marton József						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Marton József						
2.4 Tanulmányi év	2014/15	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	kolokvium	2.7 Tantárgy típusa	speciális

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	4	3.3 szeminárium	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	70	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					6
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					6
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					6
Más tevékenységek: szemináriumi dolgozatok, és egyéb dolgozatok megírásában konzultálás					1
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	30				
3.8 A félév össz-óraszama	70				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> egyetemes egyháztörténelem ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> térkép, tábla, vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> térkép, vetítő

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók ismereteket szereznek a katolikus egyház történetéről Romániában a 20. század folyamán. • A két világháború között a római katolikus egyházi intézmények történetének ismertetése, különös hangsúllyal az erdélyi / gyulafehérvári egyházmegyére vonatkozóan. • A helyi katolikus egyház életének alakulása a Vatikánnal megkötött vatikáni konkordátum horizontjában. • A kommunista rezsim kihatásának ismertetése a katolikus egyházra. A katolikus egyház lelkipásztori működésének ismertetése a hallgatókkal ezen időszakban.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az egyetemes egyháztörténelem ismerete • Románia történelmének ismerete • az egyetemes egyházi intézmények és a jogrendszere

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók ismeretének bővítése a római katolikus egyház 20. századi történelmével Romániában. • A nagy impériumváltásokat követő egyházi helyzetalakulások történetének ismertetése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A nehézségekben is megérezzék a hallgatók, hogy az egyháztörténelemnek üdvösségtörténeti jellege van. • A helyi egyházhoz való ragaszkodás érzületének fejlesztése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Az egyházmegyék jogi helyzete az első világháború után	előadás, magyarázat	Marton, 150-154
Konkordátum Románia és a Szentszék között	előadás, magyarázat	Marton: Az erdélyi katolicizmus 49-60
Felekezeti iskolák. Státus.	előadás, magyarázat	Marton: 36-48
Rítusviták. Szerzetesrendek a két világháború között	előadás, magyarázat	Gyárfás, 474-545
Egyházkormányzat a két világháború között	előadás, magyarázat	Domokos PP. 72-89
Egyházi sajtó. Hitélet a két világháború között	előadás, magyarázat	Marton: Az erdélyi katolicizmus 115-124
A Katolikus Egyház a 2. világháború idején	előadás, magyarázat	Marton, 181-183
Az 1948-as Alkotmány és kultusztörvény kihatása a katolikus egyházra	előadás, magyarázat	Tempfli, 119-135
Az egyházmegyék kormányzata (ordinarius substitutusok)	előadás, magyarázat	Tempfli, 135-160
A békepapi-mozgalom	előadás, magyarázat	Tempfli, 204-310. Lestyán, 99-127.;
A gyulafehérvári teológia helyzete	előadás, magyarázat	Tempfli, 425-483.; Marton: Az erdélyi katolicizmus 191-198
Hitoktatás és hitélet a kommunista időszakban	előadás, magyarázat	Lestyán, 201-207; Marton: Az erdélyi katolicizmus 207-214
Jelesebb vértanú papok és hívek a kommunista időszakban	előadás, magyarázat	Marton-Jakabffy, 119-121;

Jelesebb főpapok a kommunista időszakban	előadás, magyarázat	Domokos, P. P. 89-94., Lestyán, 245-269.
Könyvészet		
<ul style="list-style-type: none"> • BÍRÓ V.–BOROS F.: <i>Az erdélyi katolikus nagyok</i>. Kolozsvár 1941. • LÉSTYÁN Ferenc, <i>Erdélyi Szibéria</i>. Gyulafehérvár 2003. • MARTON J.: <i>Az erdélyi (gyulafehérvári) egyházmegye története</i>. Gyulafehérvár 1993. • MARTON J.: <i>Az erdélyi katolicizmus 90 éve</i>. Kolozsvár 2008. • MARTON J.–JAKABFFY T.: <i>Az erdélyi katolicizmus története</i>, Kolozsvár, 1996. • PĂIUȘAN–RETEGAN: <i>Regimul comunist din România (1945–1989)</i>. București 2002. • TEMPFLI I.: <i>Sárból és napsugárból</i>. Budapest 2002. • VINCZE G.: <i>Illúziók és csalódások</i>. Csíkszereda 1999. • VINCZE G.: <i>Történelmi kényszerpályák. Kisebbségi reálpolitikák</i>. Csíkszereda 2003. • VIRT L.: <i>Katolikus kisebbség Erdélyben</i>. Egyházfórum, Budapest-Luzern 1994. 		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Románia és a Szentszék közötti konkordátum megkötésének előzményei	előadás, beszélgetés	Marton: Az erdélyi katolicizmus 49-60
A hitvallásos iskolák a két világháború között.	előadás, beszélgetés	Marton: 36-48
Szerzetesrendek a két világháború között	előadás, beszélgetés	Gyárfás, 474-545
Katolikus egyházkormányzat a két világháború között	előadás, beszélgetés	Domokos PP. 72-89
Katolikus egyházi sajtó a két világháború között	előadás, beszélgetés	Marton: Az erdélyi katolicizmus 115-124
Az 1948-as Alkotmány és kultusztvény kihatása a katolikus egyházra a kommunista rezsim idején	előadás, beszélgetés	Tempfli: 135-160

Ajánlott könyvészet:

- ANDREESCU, A.–NĂSTASE L.–VARGA A.: *Minorităȃii etnoculturale mărturii documentare. Maghiarii din România (1945–1955)*, Cluj 2002.
- BALÁZS Sándor: *OnisiforGhibu – álarc nélkül*. Korunk Baréti Társaság. Kolozsvár 2005.
- BÍRÓ S.: *Kisebbségben és többségben*, Pro Print, Csíkszereda 2002.
- BOTTONI, St.: *Az 1956-osforradalom és a romániai magyarság*. Pro-Print, Csíkszereda 2006.
- BOZGAN, O.: *Cronica unui eșec prvizibil*, București, 2004.
- BURA L.: *A második évszázad (1904-2004)*, Csíkszereda, 2003.
- DÁVID Gyula: *Erdélyben politikai elitéltek életrajzi adattára 1956–1965*. Kolozsvár 2006.
- DOMOKOS P. P.: *Rendületlenül*, Eötvös-Szent Gellért Kiadó, é. n.
- *Erdélyi Magyar Évkönyv I.* (szerk. Súlyok-Fritz), Kolozsvár 1930.
- *Erdélyi Magyar Évkönyv II.* (szerk. Kacsó S.), Brassó 1937.
- FÜLÖP M.–VINCZE G. (szerk.): *Revízió vagy Autonómia*. Teleki László Alapítvány 1998.
- GYÁRFÁS E. (szerk.): *Az erdélyi katolicizmus multja és jelene*. Dicsőszentmárton 1925.
- GYÖRGY Béla (szerk.): *Iratok a romániai országos Magyar Párt történetéhez 1*. EME–Pro-Print 2003.
- HETÉNYI.: *Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában I-III*. Abaliget 1994-95.
- KRISTÓ T. (Szerk): *Kuláksors*, Státus 1999.
- LAKATOS István: *Emlékeim I-II*. Alutus, 2007.
- LIGETI Ernő: *Súly alatt a pálma*. Pallas-Akadémia, Csíkszereda 2004.
- LÖW, K.: *A kommunista ideológia vörös könyve*, Kairosz, 1999.
- MARTON József (szerk.): *Márton Áron Évkönyv*, Gloria, Kolozsvár 1996.
- MARTON József (szerk.): *Márton Áron írásai és beszédei I-II*. Alba Iulia 1996-97.
- MARTON J. (szerk.): *Márton Áron hagyatéka I-VI*. Mentor, Marosvásárhely. 2005–2009.
- MIKÓ Imre: *Huszonkét év*. Budapest 1941.
- NAGY M.–VINCZE G.: *Autonómisták és centralisták. Észak-Erdély a két román bevonulás között*. Eme–Pro-Print, Csíkszereda 2004.
- NĂSTASE, L. (Ed.): *Maghiarii din România*, Cluj, 2002.
- SZŐKE János, *Márton Áron*, Thaur/Tirol 1989.
- TEMPFLI Imre, *Scheffler János*, Szatmár 2001.
- TÓFALVI Zoltán: *1956 erdélyi mártírjai I. A Szoboszlai-csoport*. Marosvásárhely 2007.
- VASILE, Cr.: *Între Vatican și Kremlin*, București 2003.
- VINCZE Gábor, *Illúziók*, Csíkszereda 2000.

- VIRT László, *Nyitott Szívvel*, Budapest 2001.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

• A közelmúlt történéseinek ismerete • Az egyházi és politikai vonatkozású ismeretekben tájékozott ember kiformálása • A jelenlegi lekipásztori munka történelmi gyökereinek elsajátítása

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Első vizsgaidőpontban	kolokvium	3/4
10.5 Szeminárium	szemeszter idején	egyéni munka	1/4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei:			
<ul style="list-style-type: none"> • Az előadott kurzus anyagának általános ismerete, esetlegesen a tanár rávezetésével 			

Kitöltés dátuma

2014. április 29.

Előadás felelőse

Dr. Marton József

Szeminárium felelőse

Dr. Marton József

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2014. május 5.

Intézetigazgató

Dr. Vik János